

1009

1. Beh. af Lovf. om Præsternes Lønning m. m.

1010

mærkninger, jeg vil gjøre, gjøres ikke, fordi jeg i mindste Maade her skulde finde mig dreven dertil af denne Betragtning; men jeg vil sige, at det jo er ganske naturligt, at, efterhaanden som vor Udvikling gaar fremad, og et Forhold som dette staar til Afgjørelse i flere Aar, desto mere vil, jo længere det varer, inden det bliver afgjort, og inden man faar Sagen sat igjennem, den fremfridende Tid og den kommende Tids Fordringer gjøre sig gjældende paa denne Sag, indtil den kommer til sin Afgjørelse. Derfor er det ganske naturligt, hvad der ogsaa blev anført af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), at man godt kan komme til — jeg vil ikke sige, at vi her ville komme dertil — en saadan Reform, saaledes indrettet, at der blev en bestemt fast Løn for Præsten, at der tillige i ethvert Sogn blev et fast Tilskud fra enhver Familiefader i Folkekirken, saaledes at han, naar han indenfor Folkekirken holdt sig til en anden Præst, kunde medtage denne Del af Præstens Lønning fra den Præst, der var ansat i hans Sogn, til den Præst, hvem han sluttede sig til som sin Sjelesørger. Dette er en saa ganske simpel og naturlig Tanke, at den overmaade let kan fremkomme, og den vil efter min Overbevisning fremkomme mere og mere, jo længere det varer, inden vi faae denne Sag afgjort. — Der er et andet Punkt, som ikke er omtalt af ærede Medlemmer, og som jeg tror, at man maa henvende sin Tanke paa. Det er, at baade i Regjeringens og i vort Udkaft skulde de geistlige Embedsmænd og deres Enker pensioneres efter den almindelige Pensionslov. Nu veed jo det ærede Thing, at der er en stor Del af dets Medlemmer, som finder den nuværende Pensionslov alt for ubillig for Statskassen, og at man har arbejdet i længere Tid paa at faae en ny Pensionslov, som for det Første sammenfælder de to Pensionslove, vi have, og dernæst paa visse Punkter indfører Redfættelser. Nu forekommer det mig, at, naar vi efterhaanden skulle til at drøfte denne Sag mere og mere, saa vil det være temmelig modsigende, om man her, hvor der ikke hidtil foreligger saadanne Pensionsbestemmelser for Præsterne, vilde indføre en Bestemmelse for dem, hvor efter de skulde pensioneres efter den Lov, som vi ere misfornøiede med. Jeg mener derfor, at der maaske kan være Tale om i Løven at indsette Pensionsbestemmelser af den Bestaffenhed, som indeholdes i det Lovforslag, vi flere Gange have indbragt her, og som vi ikke tro, at der paa nogen Maade kan siges Noget som helst imod med Hensyn til dets Billighed over for de Vedkommende. Det kan der-

for ogsaa vel være, at man her bør gaa til at opstille en særegen Pensionslov for vedkommende Embedsmænd og deres Enker i Stedet for at henholde sig til den almindelige Pensionslov, der ikke synes at være nær ved nogen Forandring. Det er disse Punkter, som jeg her strax ønsker at gjøre gjældende, for at vi ikke om et Aar eller to eller tre — hvor længe det nu vil være, at vi maa tale om denne Sag — skulde høre, at vi have foreslaaet en saadan Bestemmelse, men nu ere gaaede fra den og ere komne med andre Forslag.

J. Madsen: Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Ankjar) udtalte Noget, som han kaldte almindelige Betragtninger, og som foranlediger mig til at tage Ordet. Det forekommer mig, at det ærede Medlem altfor meget er tilbøjelig til at stille sig paa det Standpunkt, bestandig at søge at konservere det saakaldte Rassevæsen. Dette er ikke alene Tilfældet paa dette Standpunkt, men der er ogsaa ofte fra det ærede Medlem fremsat den Grundsetning, at selv Landskatten og Ligningskatten skulde anses for en særlig Kanon, der hviler paa Eiendommen, men ikke som en Stat. Noget Lignende har det ærede Medlem i Dag gjort gjældende, idet han har sagt, at den Tiendebyrde, der hviler paa Bondestandens Eiendomme, ogsaa er en Kanon; men jeg tror dog nok, det er værd at se lidt tilbage paa, hvorledes det fra Begyndelsen af er gaaet til med Tiendepaaligningen. Jeg veed da ikke rettere, end at Tienden fra først af er paalagt den saakaldte Bondeeiendom ved den absolute Konges Magtsprog. Jeg skal ikke gaa videre ind paa Betragtninger over den Uretfærdighed, som efter Mangfoldiges Mening den Gang blev begaaet, men jeg vil blot minde om, at de Bønder, der den Gang kom til at svare denne Byrde, som de ikke før havde svaret, gjorde en kraftig Modstand imod det af Statsmagten givne Paalæg paa deres Eiendomme fremfor den saakaldte Hovedgaardstaxt, eller hvad det da kaldtes. Jeg tror ogsaa, at de havde Grund til at sette sig derimod, og naar der nu tales saa meget om det Umfindlige, der skulde være ved at røre ved den Slags Eiendom, vil jeg gjøre opmærksom paa, at der vistnok klæber baade Blod og Taarer ved Tienden; jeg tror derfor ikke, at vi skulle give os altfor meget af med Tiendens Oprindelse. Jeg tror, at Tienden fra Begyndelsen af er bleven urettelig fordelt paa den saakaldte Bondeeiendom, i Stedet for enten at blive fordelt paa samtlige Eiendomme eller ogsaa at blive paalagt som en Statsbyrde. Statsmagten er vistnok den Gang